

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ХИТОЙГА ТАШРИФИ БОШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев рафиқаси билан бирга давлат ташрифи билан Хитой Халқ Республикасига келди.

Икки давлат байролари билан безатилган "Шоуду" халқаро аэропортида олий марта бали мөхмөн шарафига фахрий қоровул саф торади.

Давлатимиз раҳбарининг XXR маданият язмаси Сунъ Ели ва бошқа расмий шахслар кутиб олди.

Ташриф дастурiga мувофиқ 24 январь куни Ўзбекистон етакчиси XXR Раиси Си Цзиньпин билан музокаралар ҳамда Хитой-

нинг расмий шахслари ва ишбильармон доиралари вакиллари билан қатор икки томонлама учрашувлар ўтказади.

Кун тартибидан Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги ҳар томонлама стратегик шериклик муносабатларини янада мустаҳкамлашва кенг кўлмали амалий ҳамкорликни кенгайтириш масалалари ўрин олган.

ЎЗА

Тараққиёт йўли

ИНСОН КАПИТАЛИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

дўстона муносабатларни
мустаҳкамлаш асоси

Давлатимиз раҳбарининг 2024 йилдаги илк давлат ташрифи айнан Хитойга амалга оширилишида ҳам рамзий маъно бор. Экспертлар фикрига кўра, ушбу ташриф ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш, икки давлат муносабатлари тарихида ўзига хос янги саҳифани очишига хизмат қиласи.

► Давоми 3-бетда

Нуқтаи назар

ЎЗГАРИШ БОР

ЛЕКИН ФОЙДАЛАНИЛМАЁТГАН
ИМКОНИЯТЛАР ҲАМ ЕТАРЛИ

Йил боши, хусусан, январь ойининг учинчи ҳафтаси мамлакатимиз ижтимоий-иктисодий ҳаётига даҳлдор ташаббус ва тадбирларга бой бўлди. Президентимиз раислигига ўтказилган икки тадбир — макроиктисодий барқарорлик ва иктиносий ривожлантириш таъминлаш ҳамда 2024 йилда инвестиция, экспорт ва саноат соҳаларидаги устувор вазифалар мухокамасига бағишиланган видеоселектор йигилишларида кўтарилган масалалар, оддинга кўйилган мақсадлар мамлакатимизда амалга оширилаётган ислочотлар ижросини нафакат ўйларидан ишлаб беради, балки Ўзбекистоннинг яқин истиқболига хизмат қилиши билан ахамиятидир.

Аввало, шуни таъкидлаш керакки, ҳар иккала йигилиш таҳлилий ҳамда танқидий руҳда ўтди. Тўғри, бугун мамлакатимиз иктиносидётига ижобий ўзгаришлар, ўсниш бор. Лекин шу билан бирга, ҳали қилиниши лозим бўлган ишлар, тўлиқ ва тўғри фойдаланилмаётган имкониятлар ҳам кам эмас. Давлатимиз раҳбари айни шу имкониятларни ишга солиш лозимигини кўп тақорролди, бу борада тегиши масульлар зимишни мумхин вазифалар кўйди.

Ютуқлар ўзимизни, улардан кела-диган наф четта кетиб қолмайди. Улардан ҳаволаниб кетиш ҳам ярамайди. Аксинча, янги мақсадларига интилиш керак. Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислочотлар ўзининг изчилиги, бутун мазмун-моҳияти билан айни шунга қаратилгани диккатта сазовор.

► Давоми 4-бетда

Жалолиддин Мангуберди изидан

Президентимиз 2020 йил 12-13 март кунлари Хоразм вилоятига ташрифи доирасида Жалолиддин Мангуберди жасоратининг ёш авлодни миллий гурур ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги тарихий ахамиятини хисобга олиб, қатор топширик ва вазифалар берганди.

ТУПРОҚ – ЎЗЛИК ИЛДИЗИ

ЁХУД ҚУДРАТЛИ ХОҚОН
БОБОЛАРИМИЗГА БЕШИК БЎЛГАН ЗАМИН

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 23 июндағи фармойишида бу топшириклар ўз аксини топиб, Жалолиддин Мангуберди изидан Туркия, Мўгулистан ва бошқа мамлакатларга имлий-маърифий экспедициялар узоштириши, тарихий ҳужжатларни ўрганиш асрлар яратиш сингари қатор вазифалар белгилаб берилди. Ўтган вақт оралигига ўндан зиёд тарихий имлий аср яратилиб, Хоразмнинг Урганч ва Түрккайянг Диёбракир шахрида Жалолиддин Мангуберди тарихининг янги саҳифаларни ўрганиш юзасидан нуфузли анжуманлар уюштирилди.

► Давоми 6-бетда

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

ЎЗБЕКИСТОН

Халқаро ҳамкорлик

Ўзбекистон – Хитой: СИЁСИЙ ДИПЛОМАТИК АЛОҚАЛАР – ЯНГИ ДАВРНИНГ МУҲИМ ПЛАТФОРМАСИ

Хитой Халқ Республикаси Раиси Си Цзиньпиннинг таклифига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 23-25 январь кунлари бўлиб ўтадиган давлат ташрифи доирасида Пекин шаҳрида олий даражадаги музокаралар ҳамда қатор икки томонлама учрашувлар режалаштирилган. Кун тартибидан давлатларимиз ўртасидаги стратегик шериклик муносабатларини янада мустаҳкамлашва амалий ҳамкорликни кенгайтириш масалалари ўрин олган.

Қайд этиш керакки, Ўзбекистоннинг очиқ, дўстона, тинчларвар сиёсатида XXR билан ўзаро муносабатлар муҳим аҳамиятига эга. Бу ҳамкорлик алоқалари ҳар томонлама стратегик шериклик асосида ривожланниб, доимий токомиллашиб бормокда. Иккя ва кўп томонлама сиёсий дипломатик алоқаларнинг моҳияти ва йўналишларини ўзаро манфаатдорлик, минтақавий ва халқаро миқеёдаги истиқболли ҳамкорликка доир масала ва муаммоларни ҳал этишдаги тизимли ёндашувларда кўриш мумкин. Бу жараён бугун янги даврнинг кенг қамровли стратегик шерикчилик йўналишлари ва вазифаларидан келиб чиқмоқда.

► Давоми 3-бетда

Бурч

ЮКСАК АХЛОҚӢ ФАЗИЛАТЛАРГА ЭГА ЁШЛАР ЁТ ФОЯЛАР ДОМИГА ТУШИБ ҚОЛМАЙДИ

Мамлакатимиздаги маънавий тикланишнинг ҳозирги босқичида жамиятимизни, хусусан, ўкувчи ёшларни миллий гоя руҳида тарбиялашнинг аҳамияти тобора ошмоқда. Шу боис, жамият ҳаётида маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан янгилаш, ислоҳ килиш — Ўзбекистоннинг буюк келажагини таъминлашнинг бош шартларидан бири, деб эътироф этилмоқда. Жумладан, таълим муассасаларида маънавий-маърифий ишларни тўғри йўлга кўйиш бу борада олиб борилаётган ислоҳотларни мустаҳкамлашда асосий омиллардан биридир.

► Давоми 5-бетда

Муносабат

ИШБИЛАРМОНЛИК МУҲИТИНИ ЯРАТИШДА ИНВЕСТИЦИЯНИНГ ЎРНИ БЕКИЁС

Ўтган йили 2022 йилдагига нисбатан 1,8 баробар кўп инвестиция жалб этилди. Бу мамлакатимизда кейинги йилларда инвестиция мухитининг жозибадорлигини янада ошириш, худудларда тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш, янги ташаббус ва лойиҳаларни молиялаштириш, иктиносий барқарорликни таъминлаш бўйича кўрилаётган чоралар самараси, албатта.

Иктиносидётни барқарор тараққий эттиришда инвестиционнинг аҳамияти бекиёс. Сабаби, бу кўплаб соҳа ва тармоқлар ҳамда худудларга янги технологиялар, илгор тажрибалар, юқсак малакали мутахассислар кириб келиши ва тадбиркорликни жадал ривожлантиришга улкан пойдевор яратади. Ўз навбатида, кўплаб янги иш ўринлари ташкил этишга турткى бўлади. Энг мухими, ёшлар учун пухта билим олиш имконияти, умуман, давлатиzinинг интеллектуал салоҳиятини янада ошириш учун етарли даражада шароит яратилиди.

► Давоми 2-бетда

Жалолиддин Мангуберди изидан

ТУПРОҚ – ЎЗЛИК ИЛДИЗИ

ЁХУД ҚУДРАТЛИ ХОҚОН
БОБОЛАРИМИЗГА БЕШИК БЎЛГАН ЗАМИН

Бошланиши 1-бетда

Айни вақтда Жалолиддин Мангуберди сўнгти кўним топган жойда унинг размий мақбарасини куриш бошланган. Ўтган йилнинг 10-19 октябрь кунлари Мўгулистанга экспедиция ташкил этилди. Мазкур иммай-мағрифий экспедиция етакчиси, Республика Маънавият ва маърифат маркази Xоразм вилоятига бўлими раҳбари, Мангуберди фонди раиси Бекзод АБДИРИМОВ билан сұхбатимиз шу ҳақида бўлуди.

— Сұхбатимизни Вазирлар Маҳкамасининг юқоридаги фармойишида белгиланган вазифалар икроси ҳақидаги маълумотлардан бошласак.

— Фармойишида Жалолиддин Мангуберди изидан турли мамлакатларга иммай-мағрифий экспедициялар узошириш, кутубхона, музейлар, архив ва кўлёзмалар фонdlарида сакланыётган нодир асарлар, кўлёзмалар, тарихий хужжатларни ўрганиш, улардан нусха олиш, сарқарда ҳаётни ва жасорат билан болгик тарихий, бадиий-мағрифий асарлар, бадиий ва хужжатни фольклор, серайлар яратиш сингари қатор топширни ва вазифалар назарад тутилган.

2021-2022 йилларда Туркия, Қозогистон, Мўгулистаннабоқ давлатларга айнан мазкур хужжат икроси доирасида сафарлар узошитирилди. Жумладан, 2023 йил якунida Мўгулистанда тадқиқотлар олиб бордик.

Ўзбекистон ва Мўгулистаннабоқ қадимдан туркий халқлар яшаган, буюк давлатлар барпо этган қудратли хокон боболаримизга бешик заминидир. Ўзбек тилининг ажоди — қадимий туркйда илк ёзма манбалар айнан маъна шу ерда битилган. Буюк турк хоқонлиги даврида Шарқ ва Фарб янада яқин ижтимоий-маданий алоқаларга киришган. Бу жаёнда Буюк илак юйлининг ахамиятини нюхдотга катта бўлган. Савдоғарларимиз нафқат ўрхун водийи, балки Хитойда ҳам эркин савдо-сотик қилиган. Алт Эр Тўнга замонидан бошлаб, туркийлар мукаддас ватанини соҳарагди, соҳарагди бирор душманидан химоя қилиган эди. Уларнинг жангигоҳларидаги ҳайқириклири ва ниодлар бутун кунгача Кўтепин, Бигла хоқон, Тўнокуқ битиктошлири орқали садо берип турибди. Битиктошларда ватан манбаати ўйнида хизмат қилиши, мамлакатнинг мустахзам, осойишига булиши учун курашган бутун турк халқининг армомидан.

— Мўгулистаннабоқ қадимий туркй ёзма манбалар қайси жиҳатлари билан бигза алоқадор ва уларда нима ҳақида сўз боради?

ниндан бўладиган хавфдан халқни огоҳдантирувчи “Табгачнинг ширин сўзи, юмшоқ иллаги бўлади”, янын уларга учиб, алданин колма, мазмунидаги мурожаатлар мавжуд. Тўнокуқ битиктошида ёрк, мустақиллик учун курашган бутун турк халқининг армомидан.

Умуман олганда, битиктошлар мазмунидаги нафқат ўрхун водийи, балки Хитойда ҳам эркин савдо-сотик қилиган. Алт Эр Тўнга замонидан бошлаб, туркийлар мукаддас ватанини соҳарагди, соҳарагди бирор душманидан химоя қилиган эди. Уларнинг жангигоҳларидаги ҳайқириклири ва ниодлар бутун кунгача Кўтепин, Бигла хоқон, Тўнокуқ битиктошлири орқали садо берип турибди. Битиктошларда ватан манбаати ўйнида хизмат қилиши, жасорат ва маддий бўлни билан болгик қарашлари уларнинг Кўтгангрига эътиқоди билан мустаҳкамланган.

— Ҳоқон боболаримиз битиклари айнан биз — авлодларга қартилган, дедингиз, айтинг-чи, улар бу билан нима демокчи ва бу сўзларининг долзарблиги қай даражада, деб ўйлайсиз?

— Бу буюк саркардалар халқни бирлаштириш, давлати қудратини ўзасиганда ҳоқонларини ўз халқига хизмат қилишига унданган. Масалан, битикларда “турк эли учун тинкаси куригунча курашиш, турк халқи учун тунлари ухламасдан, кундузлари ишсиз ўтираслик шарт”лиги таъкидланади. Бугун

хам юртимизда айнан шу тамойил асосида кучли халқчил сиёсат юритилмоқда.

Якинда Туркий давлатлар ташкилотининг Қозогистон пойтахти Остона шаҳрида ўтказилган йигилишида Президентимиз маъруzasини Бигла хоқонинг “Эй туркй элим, ўзингинга қайт, ўзингни англа — янада ўксалгайсан!” деган сўзларидан бўлган бошлади. Бу бутун турк халқларда катта қизишиш ва юқори қайfiят билан кутиб олниди. Чунки бутун минтаҳамизга атрофидан юз берётган турли низодлар, геосиёсий кучлар мувозанати ўзгаргандар Марказий Осиё ва турк халқларни янада жислашиша унданмайди.

Илмий ишмиз Жалолиддин Мангуберди тарихига бағишланган. Шу боис, еш элларда бир неча бор илмий сафарларда бўлдиди. Айнакса, буюк саркарда хотирасини аబайдильшириш, ёшларимизни ватанпавар қилиб тарбиялаша унинг тимсолидан фойдаланиш бўйича ташбасулар ва хукуматимизнинг қўллаб-куватларни илмий шарифларни амалга оширилган илмий экспедициянинг асосий мақсади ҳам юртимиздаги ва у ердага тадқиқотчиларни илмий ҳамкорларигина ўйга кўшишдан иборат эди.

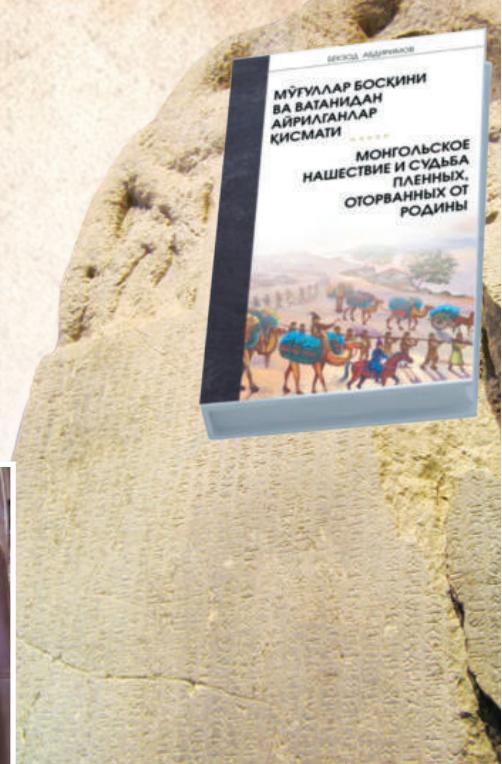
— Мўгулистан деганда, кўз олдимизга кенг яйловлар, чорвадорлар ўтвлари, ўпор-уюп йилқилар гавдаланади. Шунингдек, китобларда ўқиб, расмларда кўрганимиз Чингизхоннинг даштдаги катта ҳайкални ҳам эсимизга тушади. У ердаги ён нуғузли ўқув даргоҳ, машҳур кутубхона ва ажойиботларга бой музейлар ҳақидаги маълумотлар ҳам газетхонларга бирдан қизиқ.

— У ердаги ён машҳур олий даргоҳ Мўгулистан Миллий универсiteti. Тълим мусассасаси 1940 йил ташкил килинган бўлиб, 6 та йуналишга, Зат милий институтта эга ва мамлакатидаги ён илрик интеллектуал марказ ҳисобланади. Университеттада 1200 дан ортиқ профессор-юрткүзвуни фойзларни юртгиди, 22 минг талаҳ таскил олади. Миллий университет билан танишувимиз Туркология институту директори Анхабаёр Дануу бошчилигида кутубхонадан бошланди. Мамлакатнинг иккичи рақами кутубхонаси эса АҚШнинг Стенфорд университети кутубхонаси стендарларда асосида шакллантирилган. Кутубхона 7 қаватли бинодан иборат ва унда 500 мингга яkin китоб фонди, 10 мингдан ортиқ электрон китоб, ўнлаб ўқув хоналари, битта имконияти чекланганлар учун ўқув хонаси, ноҳиёй кўлэзмалар фонди ва архиви, кутубхона музейи, эски ва қадимий китобларни реставрация қилиш бўлнимлари мавжуд.

— У ердаги ён машҳур олий даргоҳ Мўгулистан Миллий универсiteti. Тълим мусассасаси 1940 йил ташкил килинган бўлиб, 6 та йуналишга, Зат милий институтта эга ва мамлакатидаги ён илрик интеллектуал марказ ҳисобланади. Университеттада 1200 дан ортиқ профессор-юрткүзвуни фойзларни юртгиди, 22 минг талаҳ таскил олади. Миллий университет билан танишувимиз Туркология институту директори Анхабаёр Дануу бошчилигида кутубхонадан бошланди. Мамлакатнинг иккичи рақами кутубхонаси эса АҚШнинг Стенфорд университети кутубхонаси стендарларда асосида шакллантирилган. Кутубхона 7 қаватли бинодан иборат ва унда 500 мингга яkin китоб фонди, 10 мингдан ортиқ электрон китоб, ўнлаб ўқув хоналари, битта имконияти чекланганлар учун ўқув хонаси, ноҳиёй кўлэзмалар фонди ва архиви, кутубхона музейи, эски ва қадимий китобларни реставрация қилиш бўлнимлари мавжуд.

— Сафар чоғига илк бор ўзбек-мўгул тарихчиларининг илмий конференцияси бўлбид ўти. Бу халқаро анжуман ўзбек олимларига нима берди?

— “Хоразмшоҳлар ва мўтуллар алоқалари” музейидаги халқаро илмий конференция чиндан ҳам ўзбек-мўгул тарихчиларининг биринчи шундай форматдаги тадбири эди. Ўзбекистон ва Мўгулистан тарихининг

энг мураккаб даври айнан XIII асрнинг биринчий ярмидир. Бу Чингизхон убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади. Шунин убун конференция олидидан маърузлардаги фикрлар у ёки бу олимнинг ўз фикри, уни маъқулаш ёки маъқулламаслик хар киминг ўзи эканни озиодиги йўлидаги курашуни бирорини даридор. Шу нуқта назардан, биз Чингизхон босқинчи деймиз, мўгуллар эса энг буон қархмон сифатидаги бўлади.